

opusdei.org

Raditi u svakom trenutku

Započeti određenu profesionalnu karijeru i privesti je kraju dva su jako bitna trenutka. Značaj rada treba stoga poprimiti ispravne dimenzije. Novo razmatranje o radu.

22.07.2021.

Sveti Josemaría napisao je da je posao „jedna zarazna, neizlječiva i progresivna bolest”[1]. Jedan od jasnih simptoma ove bolesti očituje se po tome što ne znamo biti ne

radeći ništa. Želja da slavimo Boga je konačni cilj te radišnosti, toga žara da posvetimo vrijeme, da želimo prikazati Bogu svaku minutu u satu, svaki sat u danu...svako razdoblje života. „Onaj tko je radišan zna iskoristiti vrijeme, koje ne samo da je novac, već je slava Božja! Radi ono što je potrebno i prisutan je u onome što radi, ne rutinski ni da mu prođe vrijeme, već je njegov rad plod pažljivog i razboritog promišljanja”[2].

„Pametan čovjek pazi na korak svoj”[3], kaže knjiga Mudrih izreka. Paziti na korake u profesionalnom radu odnosi se na ono pažljivo i razborito razmišljanje o kojem nam govori sveti Josemaría i koje nas potiče da razmišljamo kamo idemo radeći svoj posao i da ispravimo nakanu. Onaj tko je razborit razlučuje u svakoj prilici najbolji način da se usmjeri ka cilju. A naš cilj je Gospodin. Kada se mijenjaju

okolnosti dobro je imati budno srce da bismo prepoznali Božje poticaje u promjenama novonastalih okolnosti.

Zastat ćemo kod dva konkretna trenutka profesionalnog života: početak i kraj. U svojoj posebnosti pomažu nam da jasnije vidimo određene aspekte posvećivanja posla. Između ostaloga: trezveno raspoloženje, osnaženo vjerom, da bismo zadržali ispravnu namjeru; relativna važnost materijalnoga u onome što radimo; prolaznost uspjeha i neuspjeha; potreba da uvijek zadržimo mladenački i sportski duh, spremni uvijek krenuti iznova, zbog ljubavi prema Bogu i prema drugima, ma koliko puta bilo potrebno...

Počeci profesionalnog života

Jedno od osnovnih obilježja duha Opusa Dei je jedinstvo života. Živjeti u jedinstvu znači usmjeriti sve prema jednom jedinstvenom cilju;

tražiti „,samo i u svemu' slavu Božju”[4]. Za one koji najveći dio svoga dana posvećuju razvoju određene djelatnosti, potrebno je da je nauče integrirati u cjelokupni životni projekt. Početak profesionalnog života je jedan od najvažnijih trenutaka u stjecanju te vještine. To je trenutak promjene, novih izazova i mogućnosti... i također prepreka koje se isplati prepoznati.

U nekim krajevima, na primjer, proširila se praksa koja od mladih profesionalaca zahtjeva raspoloživost bez ograničenja radnog vremena i obaveza, kao da je posao jedino što je bitno u njihovom života. Ta praksa, s jedne strane, nadahnuta je psihološkim tehnikama i motivacijom, ali također odgovara mentalitetu koji apsolutizira profesionalni uspjeh nad svakom drugom dimenzijom egzistencije. Na različite načine se nastoji izgraditi

stav prema kojem će privrženost tvrtki ili radnom timu biti iznad svakog drugog interesa. I upravo su osobe s profesionalnim pozivom, koje žele dobro obavljati svoj posao, one kojima se mogu usaditi ove ideje. Zbog toga je sveti Josemaría, stručnjak u posvećivanju posla, upozoravao na opasnost od narušavanja poretka težnji. „Važno je da se daš na posao, da podmetneš leđa... Na svaki način stavi profesionalna zaduženja na njihovo mjesto: to su isključivo sredstva za dolazak do cilja; ne mogu se ona nikako smatrati temeljem. Kolike ‚profesionalnosti‘ priječe jedinstvo s Bogom!” [5].

Sredstva koja se koriste u traženju te ekskluzivnosti najčešće se ne odnose na stroge naredbe, već na nastojanje da se shvati da poštovanje, ugled i buduće mogućnosti ovise o njihovoj bezuvjetnoj raspoloživosti. Na ovaj način se potiče da se provede

maksimalan broj sati u tvrtki, da se odrekne vikenda ili perioda odmora — najčešće posvećenih obitelji ili njegovanju prijateljstava — čak i kada za to nema neke realne potrebe. Ovi i drugi oblici dokazivanja maksimalne raspoloživosti često se kompenziraju značajnim zahvalama ili povlasticama koje daju dojam višeg društvenog ili profesionalnog statusa: hoteli prve kategorije kada se putuje iz poslovnih razloga, pokloni... S druge strane, svako ograničavanje raspoloživosti se doživljava kao opasno odvajanje od „mentaliteta radnog tima”. Radni tim ili tvrtka nastoji na takav način usisati cjelokupnu energiju. Svaka druga vanjska obaveza treba se podrediti onim poslovnim. Sveti Josemaría intervenirao je u slučaju svakog pogrešnog pokušaja opravdavanja u ovom slučaju. „Nestrpljiva i neuredna briga da bismo se profesionalno istakli može

prikriti sebeljublje pod plaštem
,služenja dušama'. Lažno — doista
tako mislim —, se opravdavamo kako
se neke prilike ne smiju propustiti,
neke povoljne okolnosti..." [6]

Nije teško zamisliti koje posljedice
može izazvati mentalitet, sličan
onomu koji smo upravo opisali, kod
onih koji nemaju jasno posložene
vrijednosti ili snagu vjere koji
podupiru legitimne profesionalne
težnje u takvoj usklađenosti koja
dopušta da ih podredimo Božjoj
ljubavi. Promislimo, na primjer, o
poteškoćama do kojih dolazi u
obiteljskom životu kada otac ili
majka nemaju vremena ni energije
za dom; ili raspravama koje, zbog
nesposobnosti upravljanja vlastitom
situacijom, narušavaju odnos s
Bogom.

Stav onoga koji se „prepušta struji”,
ili gubitak čvrstoće onoga koji
dopušta da ga zavede ljudski uspjeh

— potpuno drugačiji od ljudskog i profesionalnog ugleda koji je apostolov mamac —, onemogućavaju ostvarenje skladnog života u koji je profesija integrirana prema zapovijedi ljubavi, koja podrazumijeva brigu o ostalim duhovnim, obiteljskim i društvenim dužnostima.

Jedinstvena ustrajnost da proslavimo Boga i nadnaravna snaga milosti i iznad svega vjera da Bog ne traži nemoguće omogućavaju sklad, hijerarhijski i uredni, različitih aspekata našega života. Određeni raspored koji nije stvar krutosti, već raspored ljubavi: činiti ono što je potrebno u svakom trenutku i odreći se onoga čega se potrebno odreći. Ponekad je potrebno samo malo snalažljivosti da bismo rekli ne, a da se ne moramo izravno suočiti; u drugim situacijama je potrebno jasno izreći stvari, pružajući ljubazno svjedočanstvo dosljednog življenja u

skladu s određenim uvjerenjima, svjedočanstvo popraćeno ugledom onoga koji radi kao najbolji. U svakom slučaju, ne smijemo izgubiti mir, uvjereni da Bog dopušta poteškoće radi našeg dobra i onoga brojnih drugih osoba.

Ono što uistinu zanima jedno dijete Božje je ugoditi svome Ocu, otkriti i izvršiti volju njegovu, nastojeći živjeti i raditi u njegovoj prisutnosti prepunoj ljubavi. To je cilj koji daje smisao svemu, koji nas pokreće da radimo i da se odmaramo, činimo ovo ili ono; ono što daje snagu, mir, radost. Sve ostalo ima relativnu važnost. Da bismo kristijanizirali profesionalno okruženje potrebna je ljudska i nadnaravna zrelost, osim značajnog ljudskog i profesionalnog ugleda, koja ide puno dalje od čiste produktivnosti.

Kao djeca Božja oslobođeni smo po Kristu na Križu. Možemo prigriliti ovo

oslobođenje ili ga odbaciti. Ako ga prigrlimo svojim slobodnim pristankom, živjet ćemo daleko od robovanja tuđem mišljenju, od tiranije naših strasti, od svakog pritiska koji nastoji podložiti našu volju da služimo različitim različitim gospodarima umjesto našem Bogu Ocu.

Onaj koji se odlučiti raditi iz ljubavi prema Bogu naučiti će spoznavati posebnu važnost koju imaju različite životne obveze: vrednovat će ih u skladu s Božjom voljom. Moći će uskladiti zahtjevan profesionalni rad s predanjem obitelji, prijateljima... s vremenom i energijom koje zahtjeva svaka aktivnost.

Ponekad će biti potrebna velika količina snage i dostatna nutarnja sloboda da kažemo ne dražima — po sebi, možda dobrima — koje bi nas mogle udaljiti od srca Božjega. Nema recepata u ovome. Oprezno

postupanje kod pitanja od velike važnosti zahtjeva snažnu svijest o cilju — jak nutarnji život, odlučnu želju da proslavimo Boga — i ponizan stav, pažljiv i otvoren za primanje savjeta.

Rezultat će biti da ćemo u vlastitim rukama držati uzde svoga života, a da ne upadnemo u to stanje da profesionalni rad, koji ima važnu ulogu, zauzme ono mjesto koje pripada samo Gospodinu. Samo On je dostojan usmjeravati sve što radimo, pa čak i sami posao. Tijekom prvih godina rada, često se pojavljuju nove situacije, odnosi različiti od onih koje smo dotad održavali, koji tvore neponovljivu priliku da damo veliku slavu Gospodinu. U ovom vremenu, bitno je da ne dopustimo da nas obuzme želja za osobnom afirmacijom, žar da dokažemo vlastitu vrijednost drugima i sebi, ni druge slične kušnje.

Kraj jednog razdoblja i početak drugog

Druga faza života koja ima svoje posebne potrebe je starost, kada pad tjelesne energije sprječava dotadašnji intenzitet profesionalnog razvoja; ili kada, makar još uvijek imali snage da nastavimo raditi punim kapacitetom, dođe do, možda prisilnog, umirovljenja. Ova preobrazba životnih okolnosti, gotovo trenutna, zahtjeva prilagodbu mnogih praktičnih aspekata i, naročito, „mladenački” duh, spreman suočiti se s novim razdobljem u životu.

To je nesumnjivo dobar trenutak da ponovno razmatramo o značenju posvećivanja rada i svakodnevnih životnih aktivnosti, naročito u situaciji kada se osobna ograničenja mogu procijeniti s većom jasnoćom. Ponekad će biti potrebno da se naučimo dijelom vratiti u period

djetinjstva; da znamo jednostavno i bez drama s radošću proživjeti gubitak nekog poslovnog statusa koji je možda bio razlog da vlastiti posao doživljavamo kao nešto vrlo važno, kao i osobe koje su ovisile o tom poslu.

Može se dogoditi da se tada pojavi napast da se osjećamo beskorisno, izgubimo odvažnost u pokretanju i razvijanju novih aktivnosti iz straha da ćemo pogriješiti ili zbog nepovjerenja u vlastite sposobnosti. Međutim, ta nova faza života je jedna prekrasna prilika da razmislimo kako uistinu biti korisni Gospodinu i drugima, s obnovljenim duhom služenja, mirnijim i potpunijim, u tolikim malim ili velikim pothvatima.

Mogućnosti su raznovrsne. Neki će zadržati jedan dio prijašnje poslovne djelatnosti, pripremajući osobe koje mogu nastaviti posao koji napuštamo. U drugim pak

situacijama, osobne sposobnosti bit će usmjerene na različite aktivnosti, ponekad više društvenog ili pomoćnog karaktera: briga o bolesnima, potpora obrazovnim i odgojnim centrima... Također, svijet različitih udruženja, ponekad tako odlučan u tome da utječe na javno mišljenje, treba osobe s iskustvom i koje mogu uložiti svoje vrijeme. Sjetimo se obiteljskih udruženja, kulturalnih, onih za zaštitu okoliša; grupacija gledatelja ili potrošača; političkih krugova.

Sasvim je prirodno da će onima koji imaju djecu i unuke bitan dio vremena biti usmjeren na pomaganje obiteljima svoje djece. Mladim obiteljima, pomoć baka i djedova je od neprocjenjive važnosti. Njihova velikodušna i radosna dostupnost često će biti primjer i podrška koja orijentira način na koji roditelji odgajaju svoju djecu.

Apostolski horizonti treće generacije su vrlo široki. Bitno je živjeti ovaj dio života na inteligentan i aktivan način. Prelazak s jedne profesionalne djelatnosti, koja je zaokupljala većinu vremena, u fazu s puno većom slobodom u vremenskom rasporedu ne bi trebalo ostavljati prostora dosađivanju. Od njegovanja hobija do posvećenosti djelatnostima duboke društvene važnosti, sve može biti natopljeno značajnim apostolskim sadržajem. Prilike da uđemo u kontakt s drugim osobama obično mogu biti brojne, a stečena mudrost i iskustvo trebaju se staviti na raspolaganje drugima i također, koliko je to moguće, apostolskom radu s mladima. Na isti način, apostolat javnog mišljenja pruža mogućnosti, onima koji imaju prikladne vještine, u obliku suradnje za male ili velike časopise, radija ili televizije. Neće nedostajati ni osoba koje su sposobne pisati knjige, organizirati cikluse konferencija ili

bilo koji drugi sadržaj po kojima će odjeknuti Crkvena učenja.

Jako je važno znati osmisлити ove godine u duhu „trajne mladosti” kršćanina i sa svetom odvažnošću koja je treba pratiti. „Ljudski duh (...) makar bio dio procesa starenja, u određenom smislu uvijek ostaje mlad ako živi usmjeren ka vječnosti”[7]. Sveti Josemaría, u posljednjim godinama svoga života, kada fizičke snage slabe, nije prestajao pokretati projekte pune odvažnosti, kao na primjer svetište u Torreciudadu. Jednako iznenađujuć bio je primjer svetog Ivana Pavla II., koji je unaprijeđivao brojne inicijative — još odvažniji — s jakošću i snagom unatoč bolesti koja ga je pratila posljednjih godina života.

Na njega samoga su se mogle primijeniti ove njegove riječi, kojima nas poziva da jako cijenimo posljednju fazu života: „Svi

poznamo one primjere rječitih staraca iznenađujuće mladog i snažnog duha. Za one s kojima su u bliskom kontaktu, poticajni su u svojem govoru i utjeha u svojem primjeru. Poželjno je da društvo uistinu cijeni starce, koje se u nekim dijelovima svijeta — mislim posebno na Afriku — doživljava upravo kao „žive knjižnice“ mudrosti, čuvare neprocjenjive baštine ljudskih i duhovnih svjedočanstava. Iako je istina da na fizičkoj razini uglavnom trebaju pomoć, također je istina da, u svojoj poodmakloj dobi, mogu biti podrška mladima koji na svojem putovanju proviruju na horizont života da bi isprobali različite puteve”.

„Dok govorim o starcima, ne mogu a da se ne obratim mladima također, da ih pozovem da budu uz njih. Potičem vas, dragi mladi, da to činite s ljubavlju i velikodušnošću. Starci vam mogu pružiti puno više od od

onoga što možete zamisliti. U tom smislu, Knjiga Sirahova kaže: „Ne podcjenjuj govora staraca, jer oni su učili od svojih roditelja (8, 9); Nek ti je mjesto u staračkom zboru; i vidiš li mudraca, drži se uz njega. (6,34); O, kako je lijepa mudrost u staraca i promišljen savjet odličnika!’ (25, 5)”[8].

[1] sveti Josemaría, *Carta 15. X. 1948.*, citirao A. Nieto, „Josemaría Escrivá, sacerdote de Dios, trabajador ejemplar”, govor održan na Sveučilištu u Navarri 26. VI. 1985.

[2] sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 81.

[3] *Mudre izreke* 14, 15.

[4] sveti Josemaría, *Kovačnica*, br. 921.

[5] sveti Josemaría, *Brazda*, br. 502.

[6] sveti Josemaría, *Brazda*, br. 701.

[7] Ivan Pavao II., Pismo starijim osobama, 1. X. 1999., br. 12.

[8] Ibid.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/raditi-u-
svakom-trenutku/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/raditi-u-svakom-trenutku/) (8.08.2025.)